

INTERPELLATION TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2017-08-29
Besvaras senast
2017-09-15

Till statsrådet Tomas Eneroth (S)

2016/17:609 Sjöfartsverkets möjligheter att stödja Försvarmakten

Sommaren 2012 var regeringens utredare Jan Hyllander klar med sin maritimutredning. Där föreslås att sjöverkande myndigheters operativa resurser bör utnyttjas i större utsträckning.

Utredningen föreslog ett förändrat huvudmannaskap för sjö- och flygräddningen. Förslaget var att huvudmannaskapet skulle gå in under Kustbevakningen och att Kustbevakningen skulle gå in under Försvarmakten – på det sätt som är fallet i Norge och på de allra flesta ställen i Europa.

Det finns i dag en rad problem som gör att det är dags att damma av Jan Hyllanders utredning. Låt mig nämna några:

Någon samverkan mellan Försvarmakten och Sjöfartsverket vad gäller sjöräddning existerar i dag inte. Försvarmakten har inte det uppdraget kvar, trots att man förfogar över ett trettio-tal medeltunga helikoptrar.

När det kommer till brandbekämpning med helikopter har Sjöfartsverkets sju nyinköpta helikoptrar inte ens lastkrok och kan således inte bidra med att släcka skogsbränder. Ett exempel är skogsbranden på Gotland 2015. Vid brandstationen kunde man se över till Sjöfartsverkets nya, fina helikopter. Men man kunde inte få någon hjälp över huvud taget därifrån, utan det var Försvarmaktens helikoptrar och två från ett privat bolag i Västerås som räddade situationen. Ingen av dem hade beredskap för den här formen av uppdrag, utan det var mest en tillfällighet att man hade möjlighet att hjälpa till.

Att Sjöfartsverket inte klarar av att fullt ut verka i fjällmiljö finns det exempel på. I stället har man tvingats begära hjälp från Norge. I ett fall fördröjdes räddningsinsatsen för en svårt skadad person som hade ramlat ned i en ravin, och i ett annat fall kom man inte ens fram, trots att Sjöfartsverket som ett viktigt argument hade framhållit att man skulle ha helikoptrar som skulle klara en arktisk situation.

Sjöfartsverkets helikoptrar är en starkt underutnyttjad del av samhällets räddningstjänst. I genomsnitt lyfter varje helikopter från Sjöfartsverket på ett larm en (1) gång i veckan. På Umeåbasen hade man under 2014 bara 16 larm där man lyfte från basen. Det gick sex månader och tio dagar mellan två larm under vintern 2014/15.

Den 1 juni 2017 skrev piloterna som flyger de svenska sjö- och flygräddningshelikoptrarna ett brev till regeringen om att de saknar förtroende för Sjöfartsverkets ledning. Konflikten ledde till att piloterna vägrade flyga och att bara en svensk räddningshelikopter var i tjänst under flera timmar, vilket gjorde att Sverige tvingades att förlita sig på grannländernas helikopterresurser. Bakgrunden var att ett reporterteam från *Uppdrag granskning* undersökte en incident som inträffat med en helikopter på basen i Norrtälje. För att ta reda på vad som hänt begärde *Uppdrag granskning* ut teknisk data från helikoptern. Sjöfartsverket lade omedelbart sekretess på den logg som förklarar händelsen. Frågan ska prövas rättsligt av kammarrätten, men redan nu är besättningen mycket oroad för vad ett utlämnande skulle innebära.

I ett brev som skickats till före detta infrastrukturminister Anna Johansson protesterar piloterna och menar även att ledningen "lägger sig i flygoperationen" och vädjar till regeringen att omorganisera verksamheten på ett sådant sätt att offentlighetsprincipen inte blir gällande.

Med anledning av detta vill jag fråga statsrådet Tomas Eneroth:

1. Anser statsrådet att det är dags för ett förändrat huvudmannskap för sjö- och flygräddningen, enligt Jan Hyllanders förslag i maritimutredningen, där huvudmannskapet går in under Kustbevakningen och Kustbevakningen går in under Forsvarsmakten?
2. Bör Forsvarsmakten och Sjöfartsverket samverka vad gäller sjöräddning?
3. Bör Sjöfartsverket kunna bidra vid skogsbränder?
4. Är Sjöfartsverkets helikoptrar en rimligt nyttjad del av samhällets räddningstjänst?
5. Anser statsrådet att Sjöfartsverket på ett tillfredställande sätt klarar av att verka i fjällmiljö?

.....
Mikael Oscarsson (KD)

Överlämnas enligt uppdrag

Johan Welanders